



# جاذبه‌های گردشگری لاک شهر مفاخر ایران

تألیف و گردآوری

سید رضا بوادی



۱۳۹۵

|                      |                                                         |
|----------------------|---------------------------------------------------------|
| سرسنانه              | جوادى، سيدرضا، ۱۳۶۶.                                    |
| عنوان و نام پديدآور  | جاذبه هاى گردشگرى اراك؛ شهر مفاخر ايران، سيد رضا جوادى. |
| مشخصات نشر           | تهران: سخنوران، ۱۳۹۵.                                   |
| مشخصات ظاهرى         | ۱۴۰ ص                                                   |
| شابک                 | 978-600-383-992-2                                       |
| وضعيت فهرست نويسى    | فيا.                                                    |
| يادداشت              | کتابنامه.                                               |
| موضوع                | اراک... سير و سياحت.                                    |
| موضوع                | Arak (Iran) -- Description and travel :                 |
| رده بندى سکره        | DSR۲۰۷۳/ر۲ج۹ ۱۳۹۵ :                                     |
| رده بندى ديويى       | ۹۵۵/۱۳۲                                                 |
| شماره کاتباىناسى ملى | د ۴۸۹۷ :                                                |



کارگر شمالى، بعد از اسلام، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول

تلفن: ۴۷۶۳۰۶ - ۶۱۶۶۱۳ ۰۹۱۹

۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳

سایت انتشارات: [www.hapketab.com](http://www.hapketab.com)

|                |                           |
|----------------|---------------------------|
| عنوان کتاب     | جاذبه هاى گردشگرى اراك    |
| تأليف          | سيد رضا جوادى             |
| ناشر           | سخنوران                   |
| سال و نوبت چاپ | ۱۳۹۵ - اول                |
| شمارگان        | ۱۰۰۰ نسخه                 |
| شابک           | ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۹۹۲-۲         |
| مرکز پخش       | ۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ |
| قيمت           | ۱۵۰۰۰ تومان               |

حق چاپ محفوظ است

|   |               |
|---|---------------|
| ۹ | پیشگفتار..... |
|---|---------------|

## فصل اول

### مقدمه/۱۳

|    |            |
|----|------------|
| ۱۳ | مقدمه..... |
|----|------------|

## فصل دوم

### گردشگری، مبانی و مفاهیم/۱۷

|    |                                              |
|----|----------------------------------------------|
| ۱۷ | مقدمه.....                                   |
| ۲۰ | ابعاد صنعت گردشگری.....                      |
| ۲۱ | کارکردها و آثار گردشگری.....                 |
| ۲۳ | عوامل و انگیزه‌های گردشگری.....              |
| ۲۹ | اثرات گردشگری.....                           |
| ۳۱ | اثرات اقتصادی گردشگری.....                   |
| ۳۳ | اثرات فرهنگی و اجتماعی.....                  |
| ۳۴ | اثرات اجتماعی منفی گردشگری.....              |
| ۳۹ | توسعه پایدار گردشگری.....                    |
| ۴۰ | نگرش جوامع محلی به گردشگری و اثرات آن.....   |
| ۴۲ | انگاره.....                                  |
| ۴۴ | اجزاء ادراکی - شناختی و هیجانی - احساسی..... |
| ۴۷ | انگاره کلی.....                              |
| ۵۱ | انگیزه‌های روان‌شناختی - جامعه‌شناختی.....   |
| ۵۴ | متغیرهای جمعیت شناختی.....                   |
| ۵۵ | برنامه‌ریزی گردشگری.....                     |

## فصل سوم

### ویژگی‌های عمومی و جغرافیایی منطقه اراک/۵۹

|    |                           |
|----|---------------------------|
| ۵۹ | جغرافیای طبیعی منطقه      |
| ۵۹ | موقعیت جغرافیایی شهر اراک |
| ۶۱ | ویژگی‌های طبیعی           |
| ۶۳ | ویژگی‌های اقلیمی          |
| ۶۵ | هیدرولوژی                 |
| ۶۵ | جغرافیای انسانی منطقه     |
| ۶۵ | جمعیت                     |
| ۶۷ | زبان                      |
| ۶۷ | دین و مذهب                |
| ۶۸ | ویژگی‌های تاریخی          |
| ۶۹ | شبکه راه‌ها               |
| ۶۹ | مسیرهای ارتباطی           |
| ۷۰ | فرودگاه                   |
| ۷۱ | راه آهن                   |
| ۷۳ | پایانه مسافربری           |

## فصل چهارم

### معرفی جاذبه‌های گردشگری اراک/۷۷

|    |                                |
|----|--------------------------------|
| ۷۷ | جاذبه‌های فرهنگی               |
| ۷۷ | موزه (حمام) چهارفصل            |
| ۸۲ | موزه مفاخر اراک (منزل خاک‌باز) |
| ۸۷ | موزه صنایع دستی (منزل حسن‌پور) |

|     |                                                 |
|-----|-------------------------------------------------|
| ۹۲  | ..... مدرسه سپهبداری اراک                       |
| ۹۳  | ..... بازار تاریخی اراک                         |
| ۱۰۱ | ..... برج شیشه‌ای اراک                          |
| ۱۰۴ | ..... شهرسازی                                   |
| ۱۰۴ | ..... جاذبه‌های مذهبی                           |
| ۱۰۴ | ..... امامزاده محمد عابد                        |
| ۱۰۷ | ..... امامزاده پیر (ادآباد ( بقعه پیر مرادآباد) |
| ۱۱۰ | ..... کلیسای مریم مقدس اراک                     |
| ۱۱۲ | ..... جاذبه‌های طبیعی                           |
| ۱۱۲ | ..... تالاب کویری میقان                         |
| ۱۱۶ | ..... غارهای منطقه                              |
| ۱۱۹ | ..... کوه‌های منطقه                             |
| ۱۲۲ | ..... آبشار مزرعه                               |
| ۱۲۳ | ..... روستای هزاوه                              |
| ۱۲۴ | ..... شهر سنجان                                 |
| ۱۳۰ | ..... پل دو آب                                  |
| ۱۳۲ | ..... قلعه حاج وکیل                             |

## فصل پنجم

سخن پلانی/۱۳۵

|     |                    |
|-----|--------------------|
| ۱۳۹ | ..... منابع و مآخذ |
|-----|--------------------|

## پیشگفتار

گردشگری راهبردی برای توسعه شهری و پاسخی به جهانی شدن و باز ساخت شهرها است. توسعه گردشگری مستلزم نگرشی جامع و سیستماتیک به همه عناصر تشکیل دهنده آن می باشد. شهر اراک به رغم برخورداری از جاذبه های متعدد گردشگری، در محرومیت به سر می برد. در این راستا هدف کتاب حاضر امکان سنجی توسعه گردشگری بر اساس سیستم تشکیل دهنده آن است. جامعه آماری سه گروه شامل گردشگران، ساکنان شهرها و مدیران محلی است. یافته های کتاب نشانی می دهد به دلیل عدم شناسایی گردشگران و نیز فقدان برنامه بازاریابی و تبلیغات، تقاضای گردشگری در سطح موجود در منطقه در حد ضعیف است. به هر حال شهر اراک از جاذبه های بالقوه، اخلی و فرصت های بیرونی مناسبی برای توسعه گردشگری برخوردار است. در نتیجه با برنامه ریزی و مدیریت یکپارچه فعالیت های گردشگری از جمله تبلیغات و بازاریابی و توسعه و تجهیز زیرساخت های خدمات گردشگری، می توان تقاضا برای توسعه گردشگری در سطح شهر و روستاهای منطقه را افزایش داد و از نقاط قوت درونی و فرصت های بیرونی در جهت توسعه گردشگری استفاده کافی به عمل آورد.

نوآوری و شکوفایی یکی از مهم ترین راهکارهایی است که ما را به سمت توسعه متوازن و پایدار سوق می دهد و گردشگری بر نوآوری پایدار مساوی با راهکار رسیدن به توسعه پایدار است. گردشگری لطیف ترین ابزار برای نیاز بشر امروز است و از نظر سیستماتیک این صنعت دارای دو وجه عرضه و تقاضا ارزیابی می شود که

نوآوری در عرضه باعث تقاضای گسترده‌تر و بیشتر شده و موجبات رشد و توسعه گردشگری را فراهم می‌آورد؛ اما اگر به داشته‌ها و ظرفیت‌های موجود در کشور بسنده کنیم، در نبود خلاقیت و نوآوری در حوزه گردشگری تکرار تجربه جذابی در بر نخواهد داشت و گردشگران نیز وفادار نخواهند ماند. ایده‌های نو و خلاقیت در گردشگری عامل توسعه این صنعت و گسترش اشتغال و کارآفرینی خواهند شد. کشور ما، پیشرو در صنعت گردشگری با نوآوری، تجربه‌های جدیدی را در اختیار گردشگران قرار می‌دهد که خود عامل بازدید از این مقاصد می‌شود. خلاقیت و نوآوری در خدمات ارائه‌شده موجب تجدید مجدد تکرار دفعات بازدید می‌شود و در نبود محصول و خدمات جدید تکرار تجربه باز نخواهد گشت. امروزه رقابت میان کشورها در حوزه گردشگری، به وجه جاذبه‌ها خلاصه نمی‌شود بلکه در چگونگی بازار سازی و بازار داری در گردشگری و جذب گردشگران و پاسخگویی به انتظارات آن‌هاست. تحول و رونق گردشگری با توسعه محصول خدمت این صنعت در قالب ایده‌های نوین در سایه توجه و سخت‌کوشی متصدیان، بسر خواهد شد. در این کتاب به جای گاه نوآوری خدمات گردشگری و در نتیجه توسعه گردشگری با تبدیل فرصت‌ها به ایده‌های نو پرداخته شده و نوآوری به عنوان ابزار مؤثر در راستای پدید آوردن تغییرات مفید معرفی می‌گردد و با نگاهی به نوآوری‌های نو در عرصه خدمات گردشگری در پایان به ایراد پیشنهاد و راهکار مؤثر در جهت توسعه گردشگری پرداخته می‌شود.

در سالهای اخیر گردشگری به عنوان صنعت بدون دود، منبع درآمد سرشار در تجارت جهانی و عنصر مهمی در بهبود و تنظیم موازنه بازرگانی و تراز پرداخت‌های

بسیاری از کشورها شده است، رشد قابل توجه و چشمگیر گردشگری در پنجاه سال اخیر نشان‌دهنده اهمیت فراوان اقتصادی و اجتماعی این پدیده است. گردشگری در تولید ناخالص ملی نقش مهمی ایفا می‌کند، «تراز پرداخت‌ها که نشان‌دهنده معاملات بین‌المللی هر کشور است را متوازن می‌سازد. لوئیس ترنر گردشگری را امیدبخش‌ترین و پیچیده‌ترین صنعتی می‌داند که جهان سوم با آن روبرو است و معتقد است که گردشگری بیشترین قابلیت را برای جانشینی دیگر صنایع درآمدزا دارد.» توسعه گردشگری در تب رونق اقتصادی و کاهش فقر می‌شود همچنین تأثیر به سزایی در افزایش درآمد و کاهش بیکاری و در نتیجه افزایش رفاه اجتماعی دارد. علاوه بر آن گردشگری اساسی است برای گفتگوی بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها و از نظر سیاسی نیز، روابط بین ملل و دول را عادلانه‌تر و نزدیک‌تر می‌سازد.

در پایان از استاد گرانمایه و فرزانه‌ام سرکار خانم دکتر فریده اسدی‌ان که بهره‌های فراوان از محضر ایشان در دوران تحصیل بردم و تا به این این کتاب با راهنمایی و مدیریت ایشان میسر گردید، صمیمانه سپاسگزارم.

از پدر و مادرم که همیشه مشوق من در کسب علم و دانش بودند، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

سید رضا جوادی

پاییز ۱۳۹۵